

Üld-/ülekanavate/tulevikukindlate pädevuste lõimimine eriala ainetesse ning üldpädevuste õppimise toetamine

Svetlana Ganina, TÜ füüsika didaktika lektor (svetlana.ganina@ut.ee)
Ene Voolaid, TÜ õppekvaliteedi peaspetsialist (ene.voolaid@ut.ee)

Tegevust viiakse läbi Haridus- ja noorteprogrammi ja Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava meetmete nimekirja meetme 21.4.4.2 „Hariduse, ühiskonna ja tööturu seosed“ sekkumise „Kõrghariduse kvaliteet, rahvusvahelistumine ja doktorikoolid“ tegevuse „Kõrghariduse kvaliteet ja rahvusvahelistumine“ raames.

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

HARIDUS- JA NOORTEAMET

- **Häälestus**
- Infokillud
- Arutelu
- Kogemuste jagamine
- Kokkuvõte

PLAAN 13.30-15.00

Kuhu tahame töötoa lõpus jõuda?

Olen mõelnud, kas ja kuidas olen valmis kohandama oma õpetamis- ja hindamismetoodikat.

- **Häälestus**
- Infokillud
- Arutelu
- Kogemuste jagamine
- Kokkuvõte

Üks lipik = üks mõte

Kuidas oled õppijate üldpädevuste arengut seni toetanud?

Too palun konkreetset näidet.

- Häälestus
- **Infokillud**
- Arutelu
- Kogemuste jagamine
- Kokkuvõte

Kõrgharidusstandardi lisa 1 muutmine (16.06.2024)

Muutmise eesmärk:

1. selgemini eristada kõrgharidusastmete õpete õpiväljundid: mida teeb ja oskab doktor rohkem kui magister ja magister rohkem kui bakalaureus;
2. lisada õpiväljunditesse nn üld-/tuleviku-/ülekantavad oskused (tulevikukindel õpe = mis jääb haridusest alles, kui erialateadmised vananevad).

Standardis valitud tee: astmeid eristab vastutuse määr ja iseseisvus, eelmise astme oskusi järgmisel ei korrata.

Õppekavad tuleb standardiga vastavusse viia 2028/2029. õa-ks.

- Häälestus
- Infokillud
- Arutelu
- Kogemuste jagamine
- Kokkuvõte

(1/3) Bakalaureusekraadi saamiseks on õppija võimeline tõestama, et

- teab õppevaldkonna teoreetilisi lähtekohti ja arengusuundi ning eristab fakte arvamustest; **KRIITILINE MÕTLEMINE**
- sõnastab õppevaldkonnaga seotud probleeme, kavandades andmekogumist ja analüüsid tulemusi; **PROBLEEMI LAHENDAMINE**
- selgitab õppevaldkonna aktuaalseid teemasid õppevaldkonnale olulises (võõr)keeles erinevates kultuurikeskkondades, kohandades oma suhtlusstiili sihtrühmale vastavaks; **SUHTLEMISOSKUS**
- töötab iseseisvalt ja meeskonnas välja õppevaldkonnaga seotud probleemide lahendused, arvestades meeskonnaliikmete võimaluste ja vajadustega ning väärtustades innovatsiooni ja ettevõtlikkust; **KOOSTÖÖOSKUS, ETTEVÕTLIKKUS, LOOVUS**

- Häälestus
- **Infokillud**
- Arutelu
- Kogemuste jagamine
- Kokkuvõte

(2/3) Bakalaureusekraadi saamiseks on õppija võimeline tõestama, et

- täidab vastutustundlikult, loovalt ja eetiliselt erialaseid ülesandeid, tulles toime pingeolukordadega ning füüsilist ja vaimset tervist mõjutavate teguritega;
ENESEJUHTIMISOSKUS, LOOVUS, KESTLIK MÕTTEVIIS
- rakendab omandatud teadmisi ja oskusi turvaliselt, sh erinevate digi- jm tehniliste vahendite abil; **DIGIOSKUSED, ETTEVÕTLIKKUS**
- püstitab õpieesmärke, analüüsib oma õppeprotsessi ning kujundab teadlikult oma õpi- ja karjääriteed;
ENESEJUHTIMISOSKUS
- tegutseb erialaspetsialisti ja kodanikuna viisidel, mis toetavad keskkonna ja ühiskonna jätkusuutlikkust.
KESTLIK MÕTTEVIIS

- Häälestus
- **Infokillud**
- Arutelu
- Kogemuste jagamine
- Kokkuvõte

(3/3) Bakalaureusekraadi saamiseks on õppija võimeline tõestama, et

- sõnastab õppevaldkonnaga seotud probleeme, kavandades andmekogumist ja analüüsid tulemusi;
PROBLEEMI LAHENDAMINE

Magistrikraadi saamiseks on õppija võimeline tõestama, et

- lahendab erialaga seotud ja erialaüleseid kompleksseid probleeme kohaste meetoditega, sh piiratud informatsiooni tingimustes, ning argumenteerib tõendus põhisel pakutavate lahenduste mõju;
PROBLEEMI LAHENDAMINE, KRIITILINE MÕTLEMINE, LOOVUS, ...?

- Häälestus
- **Infokillud**
- Arutelu
- Kogemuste jagamine
- Kokkuvõte

Veel mõtteid:

Mis siin uut on? Kas me polegi siis neid oskusi kogu aeg õpetanud? See on õppe loomulik osa.

Miks on vaja nende oskuste omandamine nüüd läbi mõelda ning väljunditesse ja teemadesse kirja panna?

- Need oskused on omandatavad (tuleb harjutada), ei ole loomulik anne ega teki iseenesest.
- Oskuste omandamine on pikk protsess, nõuab järjepidevat harjutamist, seega ei aita, kui need ühes aines, moodulis või astmes n-ö ära õppida.
- Mõtestamine - oskus ei arene, kui õppija sellest ise teadlik pole ja ennast ei jälgi/hinda/analüüsi.

- Häälestus
- **Infokillud**
- Arutelu
- Kogemuste jagamine
- Kokkuvõte

**Tasub
teada**

Gümnaasiumi õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

- 1) kultuuri- ja väärtuspädevus
- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus
- 3) enesemääratluspädevus
- 4) õpipädevus
- 5) suhtluspädevus
- 6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus
- 7) ettevõtlikkuspädevus
- 8) digipädevus

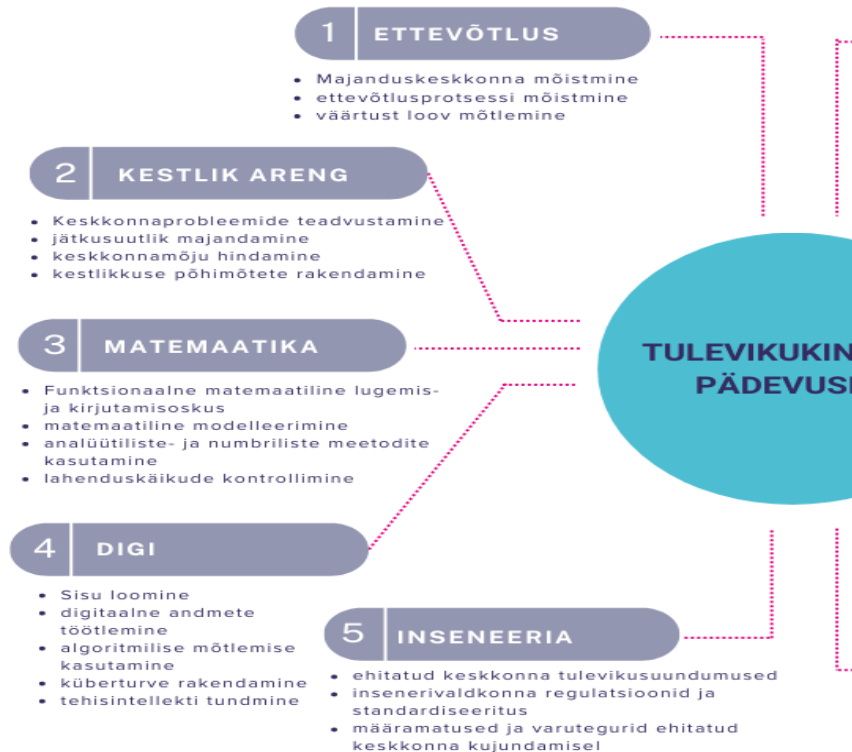
(Gümnaasiumi riiklik õppekava (2023))

<https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014021?leiaKehtiv>

- Häälestus Inimene õpib kogu elu :-)
- **Infokillud** Milliseid ülekantavaid oskusi oleks mõistlik ülikoolis arendada?
- Arutelu
- Kogemuste jagamine
- Kokkuvõte Tartu ülikooli kogemus
<https://sisu.ut.ee/karjaarivarav/tulevikuoskused/>
Eesti Lennuakadeemia kogemus
Kuidas Tehnikaülikoolis tehakse?

Tallinna Tehnikaülikool

AINEVALDKONDLIKUD PÄDEVUSED

ÜLDPÄDEVUSED

- Häälestus
- Infokillud
- **Arutelu**
- Kogemuste jagamine
- Kokkuvõte

LUGU

Peaaegu täpne tsitaat:

„Mida p... Mis üldoskused?! See on kõrghariduse omandamise loomulik osa – kas sinust saab intelligentne inimene või ei saa.

Ma olen ülikooli õppejõud ja mu ülesanne õpetada neile tähtsat asja, mida ma oskan. Mingi tillu-lillu õpetamisega ma tegelema küll ei haka!

Oskab ta suhelda, oskab ta rääkida – tema enda asi. Ega minule omal ajal ei ole keegi neid asju õpetanud ja vaadake kus ma nüüd olen. Kui vaja – tegelegu keegi teine sellega!

Põhikusimus: kas üldoskusi on vaja õpetada mõne spetsiifilise aine raames või saab üldoskuste arendamist integreerida kõikidesse õppeainetesse?

Õpetamine “X teemal...” Mida teeb sel ajal õppija?

Loengu kuulamine

Õppejõu poolt jagatud artikli analüüs

Õppijate endi leitud artikli analüüs

Õppijate endi leitud artiklite(te) korpileringimine

Õppijate endi leitud artiklite(te) analüüs ja arutelu grupis

Vikipeedia artikli koostamine koos viidetega

Projekt meeskonnatöona

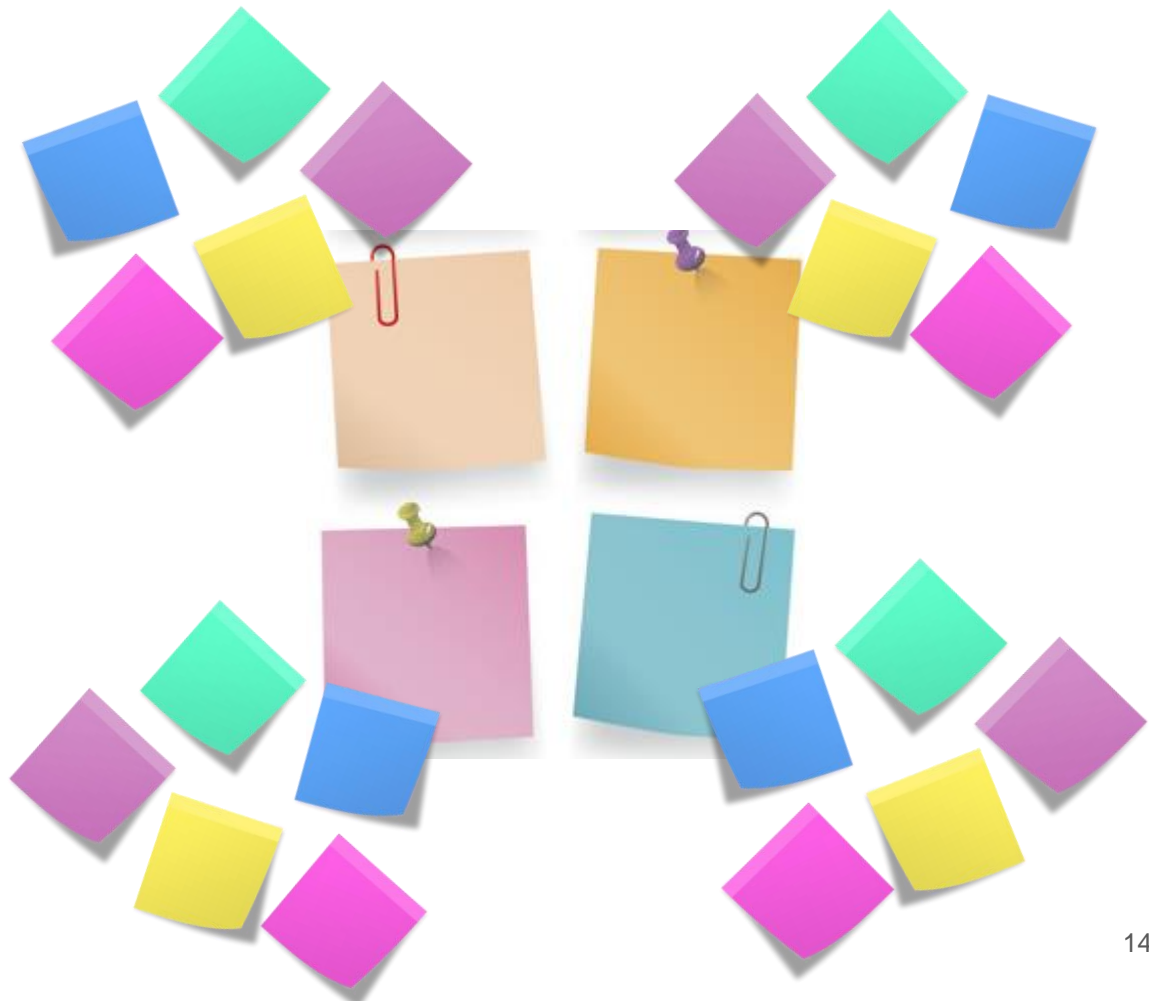
Üliõpilaskonverentsi korraldamine

Teiste koostatud artikli(te) retsenseerimine

Kompleksprobleemi lahendamine koos argumenteerimisega

- Häälestus
- Infokillud
- Arutelu
- Kogemuste jagamine
- **Kokkuvõte**

Viime kokku
õppemeetodid ja
pädevused

MÕNED FAKTID TULEVIKUOSKUSTE KOHTA

ENESEJUHTIMISOSKUS

- **75% tööle värbajatest** otsustavad just töötaja emotsionaalse intelligentsuse, sh enesejuhtimisoskuse alusel palgatõusu määramise.

PROBLEEMI LAHENDAMINE

- Vaid **igal neljandal** eestlasel on head või väga head probleemilahendamisoskused.

DIGIOSKUSED

- **37% töötajatest** Euroopas puuduvad isegi elementaarsed digioskused.

SUHTLEMISOSKUS

- Automatiseerimise eest on enim kaitstud **häid suhtlemisoskuseid** eeldavad töökohad.
- Maailma Majandusfoorum prognoosib aastaks 2030 väga häid sotsiaalseid oskuseid eeldavate töökohtade **37% kasvu**.
- LinkedIn kohaselt on suhtlemisoskus **TOP3** tulevikuoskuse seas, mis töökoha tagab.

LOOVUS

- 2023. aasta Maailma Majandusfoorumi kohaselt on loovus **nr 1** tulevikuoskus, mis on ülekantav eri valdkonna töökohtadele.

ETTEVÕTLIKKUS

- Whartoni ärikool uuris oma 11 000 lõpetajat ning selgus, et ettevõtlikud vilistlased olid **keskmisest enam** õnnelikud ja eluga rahul kui mitte-ettevõtlikud vilistlased.

KOOSTÖÖOSKUS

- **86% töötajatest ja juhtidest** peavad koostöö puudumist või ebaefektiivset suhtlust töökohal ebaõnnestumise põhjuseks.

KRIITILINE MÕTLEMINE

- Hea kriitilise mõtlemisega inimesed on **keskmisest paremad** libauudiste (fake news) tuvastamisel.

KESTLIK MÕTTEVIIS

- Aastaks 2030 on oodata rohepöördega seotud töökohtade **kasvu 66%**, mistõttu ka kestlik mõtteviis on oluline tulevikuoskus.
- Majanduse struktuuri kujundab kõige enam ümber just rohepööre, mistõttu kasvab hüppeliselt vajadus **kestliku mõtteviisiga** töötajate järele.